

Q V E S T I O N V M S V P E R N U M E R O S

Gad hoc siebat, ut aliquid opus indiceretur. **E**t XVIII. auferam de spiritu qui est in te, & superponam super Nume.ii eos, & sustinebunt tecum impetum populi, & non portabis illos tuos. Plerique Latini interpretes non ut in Graeco est transulerunt, sed dixerunt, Auferam despiritu tuo qui est in te, & ponam super eos, aut ponam in eis: & fecerunt sensum laboriosum ad intelligentem. Putari enim potest de spiritu ipsius hominis dictum, quo humana natura completeretur corpore adiuncto, quæ constat ex corpore & spiriti, quem etiam anima dicit. De quo & Apostolus dicit. **Q** uis enim hominum scit que sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in ipso est? Sic enim & quæ dei sunt, nemo scit nisi spiritus dei. Et quod adiungit ac dicit, Nos autem non spiritum huius mundi accipimus, sed spiritum qui ex deo est: Ostendit vtq; alium esse spiritum dei, cuius particeps fit spiritus hominis per gratiam dei: quanvis posset etiam sicut alijs interpretati sunt, intelligi spiritus dei in eo, quod dicitur de spiritu tuo qui est in te, tunc dicitur sit, tu, quia fit etiam nos, qui dei est, cum accipimus eum: sicut de Ioanne dicitur est, In spiritu & virtute Heliae: Non enim anima Heliae in eum fuerat reuoluta. **Q** uod si quidam heretica peruersitate opinantur, quid dicturi sunt in eo quod scriptum est, Spiritus Helie requieuit super Heliæum, cum iam ille vix haberet animam suam: nisi quia dictum est de spiritu dei, vt etiam per illum operaretur, qualia per Heliam operabatur: non ab illo recedens, vt istum posset implere: aut disperitus minus esset in illo, vt posset ex aliqua parte & in isto esse? Deus est enim qui posset esse in omnibus statu, in quibus per illum gratiam esse voluerit. Nunc autem cum ita scriptum sit, Et auferam de spiritu qui est super te nec dictum sit, de spiritu tuo: facilius est absolutione questionis: quia intelligimus nihil aliud deum significare voluisse, nisi ex eodem spiritu gratie illos quoque habituros adiutoriū, ex qua habebat Moysessit & isti habent quantum deus vellet, non vt deo Moyses minus haberet. **E**t dixit Moyses, Sexenta milia sunt peditum, in quibus sum in ipsis, & tu dixisti, Carnes dabo eis, & edet mense dierum, Nunquid manus domini non sufficiet, quia si redarguentur videtur, quod iste illa non credidisset. Sed melius arbitror intelligi, dominum ita respondisse, tanquam modum futuri facti, quem ille requireret, dicere non voluerit, sed potius opere ipso suam potentiam demonstraret. Poterat enim & Mariæ dicenti, Q uomodo fiet istud, quoniam virum non cognoscet, calumniantibus obijci, quod minus crediderit, cum illi modum quiescerit, non de virtute dei dubitauerint. **Q** uod autem responsum est illi, Spiritus sanctus superuenient in te, & virtus altissimi obumbrabit te poterat & sic responderi quomodo hic, Nunquid spiritus factio impossibile est, qui superuenient in te? ac si idem ipse fensus conseruaretur. Porro autem talia quedam dicens Zacharias, incredulitatis arguitur, & vocis oppresione pena plectitur. **Q** uare? nisi quia deus non de verbis, sed de cordibus iudicat. Alioquin & ad illam petram, unde aqua profluxit, poterat excusari verba Moysi, nisi in eum clara esset diuina sententia, quod diffidendo talia dixerit. Nam ita se ea verba habent, Audite me increduli, Nunquid de pe tra ista educimus vobis aquam? Deinde sequitur, Et eleuata Moyses manu sua percussit petram virga bis, K & exiit aqua multa, & bibit synagoga & pecora eorum. Utique ad hoc cōgregauit populum, & ad hoc illam virgam in qua tanta miracula fecerat sumpsit, eaq; petram percussit, atque inde solitæ virtutis est confecutus effectus. Verba ergo illa quibus ait, Numquid ex hac petra educimus vobis aquam? possent sic accipi, tāquam diceretur, Nempe ex hac petra secundum vestram incredulitatem aqua educi non potest. Ut denique percutiendo ostēderetur, fieri diuinatus potuisse quod illi infidelitatem non crediderunt, maxime quia dixerat, Audite me increduli: ita quidem intelligi possent haec verba, nisi deus qui cordis inspectio est, quo animo dicta fuerint indicaret: Sequitur enim scriptura & dicit, Et dixit dominus ad Moysen & Aaron, Q uoniam non credidistis sanctificare me in conspectu filiorum Israhel, propter hoc non inducetis vos synagogam hanc in terram quam deditis ei: Ac per hoc intelligi illa verba ita dixisse Moyse, tanquam ad incertum percussent, vt si non sequeretur effectus, hoc prædixisse putaretur, cuī ait, Numquid ex hac petra educimus vobis aquam? quod in animo eius latenter omnino, nisi de sententia proderetur. Ecōtrario itaq; isto loco debemus intelligere verba Moysei de promissis carnis, quærētis potius quomodo fieret quām dissidentis fuisse, quando sententia domini non fecerat et quæ vindicaret, sed potius quæ doceret. **D**e vxore Moysi Ethiopis quæri solet, vtrum ipsa erat filia Iethro, an alteram duxerit vel superduxerit. Sed ipsam fuisse credibile est, De Madianitis quippe erat, qui reperiuntur in Paral. pomenon Aethiopes dici, quando cōtra eos pugnat, uit Iophat. Nam in his locis dicitur eos persecuti populus Israhel, vbi Madianitæ habitat, qui nū Saraceni appellantur. Sed nūc eos Aethiopes nemo ferè appellat, sicut solent locorum & gentium nomina plerique vetustate mutari. **E**t dixit ad eos, Alcedite ista eremo, & ascendetis in montem & videbitis terram quæ sit, & populus qui infidet super eam, si fortis est an infirmus, si pauci sunt an multi. Expofuisse intelligitur, secundū quid dixerit, si potens est an infirmus: hoc est, si pauci sunt an multi. Nā quomodo possent de monte prospicientes sentire humanarum viri fortitudinem? Potest & alijs sensus esse multo congruēt veritati: quod ait, Ascendetis in monte, in ipsam terram, dixit, quam explorare volebāt. Nō enim possent facile exploratores intelligi, vbi tāquam peregrinantes omnia perquirebāt. Nam si de mortis vertice eos putauerimus cōspexisse terram & explorasse: quomodo possent exquirere omnia quæ Moyses exquirēda præcepit? Q uomodo intrare ciuitates quas eis scriptura dicit intrassis? Q uomodo de illa valle botrum tollere, propter quem & loco nomen est inditum, vt vallis botri diceretur? In ipso ergo monte explorabatur terra, quia ipse erat à quo explorare tur: & ibi erat quidam depresso locus, de qua valle botrus ablatus est. **E**t protulerunt paurorem terre quæ explorauerunt. Pauorem terræ dixit, non quod paueat eadem terra, sed quæ ex ea terra conceperat. Caleph & Iesus Nae loquentes ad populum Israhel ne timenter ingredi terram promissionis, dixerunt inter cetera, Vos autem ne timueritis populū terræ, quoniam cibis nobis sunt. Abcessit enim tempus ab eis, dñs aut in nobis, ne timueritis eos. **Q** uod dicitur est, cibis nobis sunt intelligi voluerūt, consumēmus eos. Quod vero adiunxerūt, abcessit enim tempus ab eis, dominus aut in nobis stat diligenter non dixerunt, abcessit dominus ab eis, impij quippe antiquitæ fuerunt: sed quoniam & impis occulta dispensatione diuinae prouidentiae datur tempus florendi atque regnandi, abcessit, inquit, tempus ab eis, dominus autem in nobis: non dixerunt, abcessit tempus ab eis, & nostrum

XX.

XXI.

Num.12.

2. Parali.

14.

Num.13.

XXII.

XXIII.

Num.14.